

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/81/2021
Identifikačné číslo spisu: 7717216284
Dátum vydania rozhodnutia: 23.06.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Halušková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:7717216284.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu M. G. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. P. X. X, XXX XX D., zastúpeného JUDr. Slavomírom Kučmášom, advokátom so sídlom Plynárenská 1, 071 01 Michalovce, proti žalovanej G. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. P. XXXX/XX, XXX XX D., zastúpenej JUDr. Mariánom Lenhardom, advokátom so sídlom ul. Gorkého 1, 071 01 Michalovce, o zaplatenie 99.000,- eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 19C/108/2017, o dovolaniach žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 18. marca 2020 sp. zn. 11Co/28/2019 a proti opravnému uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo dňa 15. decembra 2020 sp. zn. 11Co/28/2019 takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 18. marca 2020 sp. zn. 11Co/28/2019 a opravné uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 15. decembra 2020 sp. zn. 11Co/28/2019 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Uznesenie Okresného súdu Michalovce zo dňa 14. júla 2020 sp. zn. 19C/108/2017 a uznesenie Okresného súdu Michalovce zo dňa 15. februára 2021 sp. zn. 19C/108/2017 vo výroku, ktorým bola zamietnutá sťažnosť žalovanej (I. výrok) v spojení s opravným uznesením zo dňa 26. februára 2021 sp. zn. 19C/108/2017 z r u š u j e a vec mu v tomto rozsahu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Michalovce (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo dňa 15. októbra 2018 sp. zn. 19C/108/2017 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 99.000,- eur s úrokom z omeškania 5,05 % ročne zo sumy 99.000,- eur od 12.12.2015 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobcovi ako strane plne úspešnej v konaní priznal náhradu trov v pomere 100 %, ktoré je povinná nahradiť žalobcovi žalovaná. Rozhodol tak po zistení, že žalovaná napriek oznámeniu zo dňa 04.05.2015 o postúpení pohľadávky spoločnosťou GEPSTAV s.r.o. voči žalovanej na vrátenie peňažných prostriedkov vo výške 100.000,- eur zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 12.12.2014 svoj dlh zo zmluvy o pôžičke zo dňa 12.12.2014, ktorú ako dlžníčka uzatvorila so spoločnosťou GEPSTAV s.r.o. uhradila dňa 08.12.2015 pôvodnému veriteľovi. Vychádzajúc z § 524 ods. 1, 2, § 526 ods. 1, 2 a § 657 Občianskeho zákonníka okresný súd po posúdení platnosti zmluvy o postúpení

pohľadávky uviedol, že plnením záväzku pôvodnému veriteľovi sa žalovaná nezbavila záväzku voči žalobcovi. Poukázal aj na to, že rozsudkom okresného súdu vydaným dňa 13.06.2016 v konaní sp. zn. 19C/238/2015, potvrdeným Krajským súdom v Košiciach v konaní sp. zn. 9Co/427/2016, bola žalovanej uložená povinnosť, na základe totožného skutkového a právneho základu, zaplatiť žalobcovi (zvyšnú) sumu pôžičky 1.000,- eur s príslušenstvom. Výrok o náhrade trov konania zdôvodnil súd prvej inštancie ustanovením § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej tiež „CSP“) a úspechom žalobcu v konaní.

1.1. Dňa 14. júla 2020 okresný súd uznesením sp. zn. 19C/108/2017 (č. l. 128) uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanej trovy konania 9.330,26 eur na účet právneho zástupcu žalovanej do 15 dní od doručenia uznesenia. Uznesením zo dňa 15. februára 2021 sp. zn. 19C/108/2017 (č. l. 219) súd prvej inštancie rozhodol, že „I. Sťažnosť žalovanej proti uzneseniu Okresného súdu Michalovce číslo konania 19C/108/2017-128 zo 14.7.2020 zamietá“ a uznesením zo dňa 26. februára 2021 (č. l. 225) rozhodol o oprave I. výroku uznesenia Okresného súdu Michalovce č. k. 19C/108/2017-219 z 15.02.2021 v označení strany sporu, ktorej sťažnosť bola zamietnutá tak, že správne má znieť žalobcu.

2. Krajský súd v Košiciach (v ďalšom iba „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom zo dňa 18. marca 2020 sp. zn. 11Co/28/2019 rozsudok okresného súdu zmenil tak, že žalobu zamietol (prvý výrok) a žalovanej priznal náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % (druhý výrok). V dôvodoch svojho rozhodnutia predovšetkým zdôraznil, že „v snahe dosiahnuť pravý účel súdneho konania - spravodlivo a zákonne odstrániť existujúcu entropiu (neusporiadanosť) vo vzťahoch účastníkov konania a nastoliť v ich vzťahoch právnu istotu - sa snaží vyhnúť postupu, ktorý by s použitím sofistikovaného odôvodnenia spôsobil zrejmu nespravodlivosť v preskúmvanej veci. Pri výklade a aplikácii právnych predpisov nie je možné zabúdať na ich účel a zmysel, ktorý nie je možné hľadať len v slovách a vetách toho ktorého predpisu, v ktorom sú vždy prítomné aj princípy uznávané demokratickými právnymi štátmi. Takýto výklad a aplikácia právnych noriem je nutný predovšetkým v záujme predchádzania porušenia základných práv či slobôd. Porušenie niektorej z týchto noriem v dôsledku interpretácie, ktorá by bola v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti - napríklad prehnaný formalizmus - môže spôsobiť porušenie základného práva a slobody.“ K postupu súdu prvej inštancie uviedol, že sa venoval výkladu zmluvy o postúpení pohľadávky z hľadiska jej platnosti v dostatočnej miere a dospel aj k správny skutkový záverom o jej platnosti, avšak dôvodnosť nároku opomenul posúdiť v celom kontexte sporu. Uviedol konkrétne, že okresný súd „nezohľadnil zámer a účel samotnej zmluvy o postúpení pohľadávky, ako aj vzájomný dosah právnych úkonov strán sporu [rozporuplných jednostranných právnych úkonov (dovolanie sa relatívnej neplatnosti zmluvy o pôžičke a súčasne oznámenie adresované žalovanej o postúpení pohľadávky zo zmluvy, ktorej relatívnej neplatnosti sa žalobca dovoľával listami z toho istého dňa, teda zo 4. mája 2015), tak aj dvojstranných právnych úkonov (zmluva o pôžičke a predovšetkým zmluva o postúpení pohľadávky)], pre ktoré boli tieto vykonané, pretože takéto posúdenie je podľa názoru odvolacieho súdu nevyhnutné v záujme dosiahnutia nielen zákonného, ale aj spravodlivého rozhodnutia vo veci“. Zdôraznil, že veľkú mieru právnej neistoty do svojich vzťahov vzájomne vniesli žalovaná a jej manžel, ktorí vykonávali právne úkony (podľa názoru odvolacieho súdu na hrane práva a s nie čistými úmyslami navzájom voči sebe) ako konatelia spoločnosti GEPSTAV s.r.o., ale aj ako fyzické osoby (manželia, avšak bez súhlasu druhého manžela), o ktorej skutočnosti mal zrejme vedomosť aj samotný žalobca, ktorý sa svojho nároku domáhal už žalobou doručenou Okresnému súdu Michalovce dňa 18. mája 2015 (konanie vedené pod sp. zn. 19C/238/2015)“. V spore vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 19C/238/2015 sa žalobca domáhal proti žalovanej zaplata 100.000,- eur s prísl. na tom skutkovom základe, že spoločnosť GEPSTAV s.r.o. ako veriteľ uzavrela so žalovanou ako dlžníčkou dňa 12.12.2014 zmluvu o bezúročnej pôžičke sumy 100.000,- eur, ktorú sa žalovaná zaviazala vrátiť do 11.12.2015. Žalobca dôvodil, že žalovaná uzavrela zmluvu o pôžičke bez jeho súhlasu manžela, listom zo dňa 04.05.2015 bolo preto spoločnosti GEPSTAV s.r.o. doručené dovolanie sa neplatnosti uvedenej zmluvy. Manžel žalovanej sa dovoľával neplatnosti právneho úkonu aj voči žalovanej listom zo dňa 04.05.2015. Žalobca argumentoval, že uzavretie zmluvy o pôžičke v sume 100.000,- eur nie je bežnou vecou, ktorú môže vybavovať každý z manželov sám, preto jej uzavretie bez súhlasu manžela je v zmysle § 40a Občianskeho zákonníka relatívne neplatným právnym úkonom, ktorého sa žalobca dovoľal. Podľa názoru žalobcu suma vo výške 100.000,- eur, poskytnutá žalovanej zmluvou o pôžičke, je neplatným právnym úkonom a plnenie na jej

základe bezdôvodným obohatením, ktoré sa musí vydať. Odvolací súd poukázal na bod 2 zmluvy o postúpení pohľadávky z 12.12.2014, v ktorom sa postupník zaviazal zaplatiť postupcovi odplatu 99.000,- eur v lehote do 60 dní od momentu zaplata pohľadávky zo strany dlžníka. Odvolací súd uzavrel, vychádzajúc z rozsudku okresného súdu sp. zn. 19C/238/2015, že „GEPSTAV s.r.o., ako aj žalobca - teda obaja účastníci zmluvy o postúpení pohľadávky - ekonomický význam zmluvného postúpenia zo zmluvy z 12.12.2014 dosiahli, pretože pohľadávka v sume 99.000,- eur bola spoločnosti GEPSTAV s.r.o. vrátená žalovanou, a suma 1.000,- eur, ktorá mala ostať žalobcovi, bola žalobcovi právoplatne priznaná rozsudkom Okresného súdu Michalovce z 13. júna 2016, č. k. 19C/238/2015-63. Inak vyjadrené, postupcovi (spoločnosti GEPSTAV s.r.o.) by bol žalobca povinný na základe zmluvy o postúpení pohľadávky uhradiť sumu 99.000,- eur v lehote do 60 dní od momentu zaplata pohľadávky zo strany dlžníka, ktorú však už postupcovi uhradila žalovaná. Odvolací súd považuje zo všetkých uvedených dôvodov zamietnutie žaloby za zodpovedajúce rozumnému a spravodlivému usporiadaniu vzťahov medzi sporovými stranami, pretože presne takéto usporiadanie vzťahov medzi stranami sporu, ako aj spoločnosťou GEPSTAV s.r.o. mali aj účastníci vyššie uvedených zmlúv. Dosiahol sa teda účel tak zmluvy o pôžičke uzavretej medzi spoločnosťou GEPSTAV s.r.o. a žalovanou, ako aj zmluvy o postúpení pohľadávky, uzavretej medzi spoločnosťou GEPSTAV s.r.o. a žalobcom.“ Odvolací súd s odkazom na § 255 ods. 1 a § 396 ods. 1 CSP priznal plne procesne úspešnej žalovanej nárok na náhradu 100 % trov konania pred súdom prvej inštancie, ako aj trov odvolacieho konania.

3. Krajský súd v Košiciach dňa 15. decembra 2020 uznesením sp. zn. 11Co/28/2019 rozhodol podľa § 224 v spojení s § 234 ods. 2 CSP o oprave druhého výroku rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 18. marca 2020, č. k. 11Co/28/2019-110 tak, že správne má znieť: Žalovanej priznáva náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Svoj postup zdôvodnil tým, že v bode 21. až 23. odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 18. marca 2020 s poukázaním na ust. § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP odvolací súd priznal plne procesne úspešnej žalovanej nárok na náhradu 100 % trov konania pred súdom prvej inštancie, ako aj trov odvolacieho konania. Vo výroku rozsudku je v dôsledku zrejmej nesprávnosti uvedené, že „Žalovanej priznáva náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %“. Je zrejmé, že text výrokovej časti rozsudku je v rozpore s odôvodnením rozhodnutia o náhrade trov konania. Takto formulovaný výrok o trovách odvolacieho konania nezodpovedá skutočnému rozhodnutiu prijatému odvolacím súdom. Ide o zrejmu chybu, ktorá vznikla okamžitým duševným zlyhaním pri vyhlásení výroku rozsudku. Tento záver plne zodpovedá judikatúre všeobecných súdov aj ústavného súdu k ustanoveniu § 224 CSP (predtým § 164 OSP), ktorá (10MOBdoV/11/2010, I. ÚS 206/2013) uznala ako zrejmu nesprávnosť rozhodnutia nesprávny výrok o zrušení prvoinštančného rozhodnutia a akceptovala jeho opravu na výrok o potvrdení prvoinštančného rozhodnutia, keď takýto výrok bol jednoznačne krytý odôvodnením príslušného súdneho rozhodnutia (nález Ústavného súdu SR z 24. júla 2014, sp. zn. II. ÚS 576/2013-30).

4. Proti rozsudku krajského súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) z dôvodov uvedených v § 420 písm. f) a v § 421 ods. 1 písm. a) CSP navrhnuć, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolaním napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, eventuálne zmenil tak, že potvrdí rozhodnutie súdu prvej inštancie. Dovolateľ si voči žalovanej uplatnil nárok na náhradu trov dovolacieho konania vo výške 100 %.

4.1. Existenciu vady zmätočnosti (§ 420 písm. f/ CSP) dovolateľ zdôvodnil neodôvodnenými skutkovými a právnymi závermi odvolacieho súdu, v rozsudku ktorého sa nachádzajú ustanovenia a časti nevyplývajúce z vykonaného dokazovania ani z obsahu spisu. Záver odvolacieho súdu vyjadrený v bode 13. jeho rozsudku, že súd prvej inštancie opomenul dôvodnosť nároku posúdiť v celom kontexte sporu, teda nezohľadnil zámer a účel zmluvy o postúpení pohľadávky a vzájomný dosah úkonov strán sporu, pre ktoré tieto boli vykonané, čo je nevyhnutné v záujme dosiahnutia nielen zákonného, ale aj spravodlivého rozhodnutia vo veci označil dovolateľ za nie odôvodnený tak, aby strany sporu mohli posúdiť jeho dôvodnosť a využiť prípadné opravné prostriedky. Výtkol odvolaciemu súdu, že nijako nedefinuje a neodôvodňuje používané pojmy spravodlivosť, zámer a účel zmluvy o postúpení pohľadávky a v súvislosti s ich použitím neuvádza, čo je podľa neho v tomto prípade spravodlivé rozhodnutie vo veci a prečo je rozhodnutie súdu prvej inštancie nespravodlivé. V súvislosti s bodom 19. rozsudku odvolaciemu súdu vytkol, že nijako neodôvodňuje, aký je a ako by mal byť podľa neho

dosiahnutý ekonomický význam zmluvy o postúpení pohľadávky, a najmä čo je ekonomický význam zmluvy o postúpení pohľadávky z hľadiska práva a zákona, napríklad aké a kde sú upravené kritériá, ktoré by zmluvné strany mali splniť a predvídať v rámci zachovania právnej istoty. Žalobcovi nie je zrejmé, čo porušil, nedodrжал, neurobil, keď mu odvolací súd zamietol nárok, svojvoľne a bez akéhokolvek riadneho odôvodnenia.

4.2. Za právnu otázku, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, označil dovolateľ otázku: „Zbaví sa dlžník svojho záväzku, ak po doručení oznámenia o postúpení pohľadávky napriek tomu zaplatí svoj záväzok pôvodnému veriteľovi a nie novému veriteľovi, ktorému pôvodný veriteľ podľa § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka postúpil pohľadávku a ktorého v oznámení o postúpení pohľadávky označil ako nového veriteľa?“ Za ustálenú prax dovolacieho súdu označil rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/73/2000 (R 42/2002), sp. zn. 3Obdo/7/2009, 5Obdo/93/2008, 4Obdo/210/2001 (R 119/2003). Odvolací súd podľa názoru dovolateľa rozhodol nesprávne, keď rozhodol, že záväzok dlžníčky zanikol napriek jeho zaplateniu pôvodnému veriteľovi po oznámení, že pohľadávka bola postúpená a má sa plniť novému veriteľovi (žalobcovi).

5. Žalobca podal dovolanie aj voči opravnému uzneseniu dovolacieho súdu. Jeho včasnosť odôvodnil ustanoveniami zák. č. 9/21 Z. z., ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v súvislosti s druhou vlnou pandémie ochorenia COVID-19. Prípustnosť dovolania odôvodnil vadou zmätočnosti podľa § 420 f) CSP a za nesprávny procesný postup odvolacieho súdu označil skutočnosť, že v pôvodnom zmeňujúcom rozsudku odvolací súd rozhodol iba o trovách odvolacieho konania bez rozhodnutia o trovách prvostupňového konania. Oba výroky rozsudku odvolacieho súdu ale boli správne a nebol dôvod ich opravovať. Zo zápisnice o verejnom vyhlásení odvolacieho rozsudku vyplýva, že odvolací súd rozhodol iba o trovách odvolacieho konania a samotné odôvodnenie a písomné vyhotovenie rozsudku sa vykonalo až neskôr. Dovolateľ tvrdil, že odvolací súd zrejme zistil, že rozsudok už nemôže doplniť z dôvodu uplynutia lehoty podľa § 225 ods. 1, 2 CSP, čo chcel podľa názoru dovolateľa zhojiť opravou. V opravnom uznesení, ktoré ani nemal vydať, odvolací súd rozhodol iba všeobecne o priznaní náhrady trov konania žalovanej v rozsahu 100 %. Aj samotné opravené rozhodnutie odvolacieho súdu dovolateľ označil za zmätočné (nie je zrejmé, o nárok na trovy akého konania konkrétne ide). Na podporu svojho tvrdenia dovolateľ poukázal na rozhodnutie R 35/2010 alebo Z IV str. 755. Navrhol zrušiť nielen dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ale aj na jeho základe vydané uznesenie okresného súdu sp. zn. 19C/108/2017 zo dňa 14.07.2020 v spojení s jeho uznesením zo dňa 15.02.2021, ktorým bola vyčíslená náhrada trov konania.

6. Žalovaná sa k dovolaniam nevyjadрила.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP; ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania.

8. Z ustanovenia § 420 písm. f) CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Jedným z hlavných znakov charakterizujúcich procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP je zásah súdu do práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami.

10. K námietkam žalobcu týkajúcim sa nedostatkov odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu treba uviesť, že právo na istú kvalitu súdneho konania, ktorého súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné ani prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov. Jedným z princípov riadneho a spravodlivého procesu predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúcej ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu svoje rozhodnutie náležite odôvodniť (§ 220 CSP, I. ÚS 243/2007). Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsahujúcej v odôvodnení rozhodnutia dbať na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na ich základe dospel boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán významnými pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, Séria A, č. 254-B, str. 49, § 30). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

11. Dovolací súd dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu nespĺňa vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí zaoberať podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi v odôvodnení rozhodnutia nevysporiadal súd prvej inštancie a musí sa v odôvodnení vysporiadať aj s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní (§ 387 ods. 3 CSP). Z obsahu odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že v jeho bodoch 1. až 6. uvádza obsah a závery súdu prvej inštancie, obsah odvolania žalovanej aj vyjadrenia žalobcu (body 7., 8.). Odvolací súd odôvodnil aj svoje rozhodnutie zmeniť rozsudok okresného súdu a žalobu zamietnuť. Poukazuje pritom na snahu spravodlivo a zákonne odstrániť existujúcu entropiu vo vzťahoch strán sporu, no argumentuje právnou neistotou vo vzťahu medzi žalovanou a jej manželom ako konateľmi spoločnosti GEPSTAV s.r.o. (postupca pohľadávky) s odkazom na konanie jej manžela zistené v súdnom spore vedenom pred okresným súdom pod sp. zn. 19C/238/2015 (tvrdené dovolanie sa neplatnosti zmluvy o pôžičke). Stranou (následného) prebiehajúceho súdneho konania ale manžel žalovanej nie je. V právnom vzťahu medzi žalobcom a žalovanou odvolací súd zohľadnil iba skutočnosť, že za právny dôvod žiadaného plnenia v konaní sp. zn. 19C/238/2015 žalobca vychádzajúc z uvedeného konania manžela žalovanej označil vzniknuté bezdôvodné obohatenie (z titulu neplatnej zmluvy o pôžičke). Opomenul, že v uvedenom súdnom konaní bola zmluva o pôžičke posúdená ako platná a žalobcovi bolo na jej základe priznané plnenie 1.000,- eur (po späťvzatí žaloby o zaplatenie 99.000,- eur) ako postupníkovi prevedenej pohľadávky.

12. Odvolací súd ďalej uvádza, že nespochybňuje záver okresného súdu o platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky, no napriek tomu, že žalovaná splnila dlh po doručení (07.05.2015) oznámenia o postúpení pohľadávky dňa 08.12.2015 pôvodnému veriteľovi (postupcovi GEPSTAV s.r.o.), čo je v rozpore s § 526 ods. 1 Občianskeho zákonníka, rozsudok okresného súdu zmenil. Dovolací súd pripúšťa, že (vo výnimočných a odôvodnených prípadoch) sa všeobecný súd nižšieho stupňa môže odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe, no v zmysle § 393 ods. 3 CSP musí odôvodnenie rozhodnutia v takom prípade obsahovať aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu. Odvolací súd sa svojím rozhodnutím od ustálenej

rozhodovacej praxe v otázke, komu je povinný plniť záväzok dlžník postúpenej pohľadávky po tom, čo mu bolo postúpenie pohľadávky oznámené odklonil (napr. judikát R 42/2002, ktorého právna veta znie: Od oznámenia, resp. preukázania dlžníkovi, že jeho veriteľ postúpil pohľadávku, môže sa dlžník zbaviť záväzku jeho splnením, iba ak plnil postupníkovi, okrem prípadov uvedených v ustanovení § 530 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka, t. j. keď postupník dá postupcovi k vymáhaniu pohľadávky súhlas v prípade, že ju sám nevymáha.), no svoj odklon odôvodnil všeobecne, neurčito a nepreskúmateľne. Argumentoval iba všeobecne bližšie nevysvetleným účelom a zmyslom právnych predpisov (bez nadväznosti na § 526 ods. 1 Občianskeho zákonníka) a zámerom a účelom zmluvy o postúpení pohľadávky bez uvedenia, čo jej zmluvné strany zamýšľali dosiahnuť jej uzatvorením a realizáciou. Dovolací súd poukazuje na to, že zámer a účel zmluvy o postúpení pohľadávky nebol predmetom dokazovania, strany sporu alebo prípadní svedkovia sa k nemu vôbec nevyjadrovali a nezaoberal sa ním ani súd prvej inštancie. Rovnako odvolací súd nevysvetlil, aký ekonomický význam sledovali strany zmluvy o postúpení pohľadávky. Vychádzal len z toho, že pohľadávka 99.000,- eur bola postupcovi GEPSTAV s.r.o. vrátená žalovanou a suma 1.000,- eur bola žalobcovi priznaná v predošlom súdnom konaní, takže postupcovi by bol žalobca ako postupník (do 60 dní od uhradenia dlhu žalovanou) povinný zaplatiť odplatu za postúpenie pohľadávky 99.000,- eur, ktoré mu ale už uhradila žalovaná. Odvolací súd ale nevysvetlil spojitosť týchto finančných transakcií so zmluvou o postúpení pohľadávok, najmä vo vzťahu k splneniu povinností z nej plynúcim.

13. Zhrnúc závery uvedené v bodoch 12. a 13. tohto uznesenia, dovolací súd uzatvára, že nedostatočným odôvodneným svojho rozsudku sa odvolací súd dostal mimo limitov práva na spravodlivý proces chráneného nielen článkom 46 ods. 1 Ústavy SR, ale aj s článkom 46 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (viď napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/204/2011 alebo 4Cdo/120/2019) a rozsudok odvolacieho súdu napadnutý dovolaním žalovaného je nedostatočne odôvodnený v rozsahu porušujúcom právo dovolateľa na spravodlivý proces. Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP je potom nielen prípustné, ale aj dôvodné a je potrebné napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 450 CSP). Odvolací súd v ďalšom konaní svoje rozhodnutie riadne odôvodní tak, aby obsahová (materiálna) náplň jeho rozhodnutia založila nielen jeho zrozumiteľnosť, ale aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Rozhodnutie odvolacieho súdu musí obsahovať náležitosti uvedené v § 393 CSP, musí byť logické a presvedčivé. Osobitnú pozornosť bude odvolací súd venovať odôvodneniu prípadného odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe.

14. Dovolanie žalobcu voči uzneseniu odvolacieho súdu o oprave výroku o trovách konania sp. zn. 11Co/28/2019 zo dňa 15.12.2020 (nakoľko okresný súd, odvolací súd aj dovolateľ používajú terminológiu opravné uznesenie, pre väčšiu prehľadnosť a kontinuitu rozhodnutí ju bude používať aj dovolací súd napriek tomu, že Civilný sporový poriadok takýto pojem nepozná) bolo s poukazom na § 9 ods. 1 v spojení s § 8 písm. a) zák. č. 62/2020 Z. z. v znení účinnom od 19.01.2021 podané včas. Dovolací súd má tiež za to, že z hľadiska naplnenia dôvodu daného v § 421 písm. f) CSP je aj prípustné. Uznesenie o oprave výroku o trovách konania v prejednávanej spore možno považovať za rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa konanie týkajúce sa náhrady trov konania končí, keďže odvolací súd výrokom tohto uznesenia ustanovil úplne inú povinnosť nahradiť trovy konania (žalovanej priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %) ako vo výroku opravovaného rozsudku (ktorým žalovanej priznal náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %), hoci v jeho odôvodnení uviedol, že priznal plne procesne úspešnej žalovanej nárok na náhradu 100 % trov konania pred súdom prvej inštancie, ako aj trov odvolacieho konania. Pre úplnosť dovolací súd udáva, že odvolací súd k oprave výroku o trovách svojho rozsudku nepristúpil po zistení svojho omylu pri písomnom vyhotovení rozsudku, ale urobil tak z podnetu súdu prvej inštancie, ktorý mu spis za účelom opravy predložil prípisom zo dňa 01.10.2020.

15. Dovolací súd zrušil nielen rozsudok odvolacieho súdu, ale aj súvisiace opravné uznesenie odvolacieho súdu sp. zn. 11Co/28/2019 zo dňa 15.12.2020, keďže obsahuje výrok (o oprave výroku o trovách konania) závisiaci od rozhodnutia o napadnutom výroku (o trovách konania). Ak by teda dovolateľ aj nenapadol opravné uznesenie dovolaním, dovolací súd by ho vzhľadom na zrušenie

rozsudku odvolacieho súdu ako celku zrušil s poukazom na § 439 písm. a/ CSP (obsah výroku opravného uznesenia po zrušení celého rozsudku odvolacieho súdu sám osebe neobstojí).

16. Dovolací súd je totiž podľa § 439 písm. a) CSP viazaný rozsahom dovolania okrem prípadov, ak od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý dovolaním nebol dotknutý. Rozsah dovolania predstavujú nielen napadnuté výroky rozhodnutia odvolacieho súdu (tu celý rozsudok odvolacieho súdu), dôvody dovolania sú námietky uvedené dovolateľom podľa ustanovení § 431 CSP a § 432 CSP. Civilný sporový poriadok ustanovuje výnimky zo zásady viazanosti dovolacieho súdu rozsahom podaného dovolania, kedy dovolací súd preskúmava napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu. Jednou z takýchto výnimiek je tzv. závislý výrok. Výrokom závislým od rozhodnutia o napadnutom výroku je taký výrok, ktorého obsah je viazaný na iný výrok s tým, že sám osebe neobstojí, pokiaľ by tento iný výrok odpadol alebo bol zmenený. V prejednávanej spore sám osebe neobstojí nielen výrok opravného uznesenia odvolacieho súdu, ale ani výroky uznesení súdu prvej inštancie o uložení povinnosti žalobcovi zaplatiť žalovanej trovy konania zo dňa 14. júla 2020 (č. l. 128) a o zamietnutí sťažnosti žalobcu proti uvedenému uzneseniu zo dňa 15. februára 2021 (č. l. 219) v spojení s opravou vykonanou uznesením zo dňa 26. februára 2021 (č. l. 225). Dovolací súd preto uvedené uznesenia súdu prvej inštancie v rozsahu uvedenom vo výroku tohto rozhodnutia zrušil a v tomto rozsahu vrátil vec súdu prvej inštancie, keďže nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutí odvolacieho súdu (§ 449 ods. 2 CSP). Súd prvej inštancie bude o uvedených nárokoch konať a rozhodovať až po tom, ako vo veci rozhodne odvolací súd.

17. Existencia dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP je sama osebe dôvodom pre zrušenie rozsudku odvolacieho súdu v spojení s opravným uznesením a na vrátenie veci odvolaciemu súdu na ďalšie konanie s poukazom na § 449 ods. 1 CSP. Dovolací súd sa preto nemohol zaoberať prípustnosťou (a už vôbec nie dôvodnosťou) dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

18. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). O trovách dovolacieho konania preto rozhodne odvolací súd.

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.